

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА ФІНАНСОВУ БЕЗПЕКУ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах глобалізаційних процесів та інтеграції України до Європейського Союзу, що характеризуються високим рівнем фінансових ризиків, одним з важливіших умов формування позитивних результатів фінансової діяльності підприємства є існування ефективної системи фінансової безпеки, яка забезпечить захист від зовнішніх і внутрішніх загроз.

Забезпечення фінансовою безпекою входить в загальну систему забезпечення безпекою підприємства і являє собою найбільш важливий вплив на прийняття та реалізацію управлінських рішень переважно у фінансовій сфері діяльності підприємства.

На думку І.А. Бланка, сутність фінансової безпеки підприємства полягає в здатності підприємства самостійно розробляти і проводити фінансову стратегію відповідно до цілей загальної корпоративної стратегії, в умовах невизначеного конкурентного середовища. Головна умова фінансової безпеки підприємства - здатність протистояти існуючим і виникаючим небезпекам і загрозам, які прагнуть завдати фінансових збитків підприємству або небажано змінити структуру капіталу, або примусово ліквідувати підприємство. Для забезпечення цієї умови підприємство повинно підтримувати фінансову стійкість, рівновагу, забезпечувати достатню фінансову незалежність підприємства і гнучкість при прийнятті фінансових рішень [1, с. 2].

Виходячи з вище зазначеного, можна виокремити групи чинників, які впливають на рівень фінансової безпеки підприємства:

- внутрішні та зовнішні;
- економічні та зовнішньоекономічні;
- об'єктивні та суб'єктивні.

Внутрішні чинники обумовлені кваліфікацією робітників, безпосередньо діяльністю підприємства та фінансовим менеджментом. До таких чинників можна віднести: кваліфікація та досвід роботи; рівень організаційних та творчих здібностей; внутрішня культура; вміння працювати в колективі; сприйняття та пошук нової інформації; вміння синтезувати та аналізувати дані; вміння користуватися сучасною технікою для оброблення та аналізу інформації; тип організаційної культури; організація праці; мотивації до роботи.

Зовнішні чинники, на відміну від внутрішніх, не залежать від діяльності підприємства. До них відносять: купівельна спроможність споживачів; податкова політика; інфляційні процеси; запровадження реформ; зацікавленість в українському ринку; міжнародні інвестиції; міжнародне торговельне право; регулювання валютної та митної політики; правові основи підприємництва; переваги конкурентів; тривалість життєвого циклу продукції; національна свідомість; культурні цінності споживачів; рівень розвитку НТП; кліматичні умови та наявність природних ресурсів [2, с. 273-275].

Економічні чинники, що виникають і впливають на підприємство є: несприятливий політико-правовий клімат; фінансування НДДКР; невелика частка доданої вартості; зниження виробництва високотехнологічної продукції; нестабільна інвестиційна діяльність; спад виробництва; структурна деформація економіки; тонізація та корумпованість економіки; нерозвиненість інфраструктури; погіршення екологічного стану.

До чинників зовнішньоекономічної безпеки впливу можна віднести: нерациональна структура експорту; імпортна залежність та втрата внутрішніх ринків; вплив валютних коштів; тероризм та криміналізація; неефективне зростання іноземного капіталу; збільшення зовнішнього боргу; обмеженість доступу на зовнішні ринки; боротьба за природні ресурси [3, с. 45].

Залежно від суб'єктно обумовленості негативний вплив на фінансову безпеку підприємства можуть мати об'єктивні і суб'єктивні чинники. Об'єктивними вважаються такі негативні впливи, які виникають

не з волі конкретного підприємства, або його окремих працівників. Суб'єктивні впливи мають місце внаслідок неефективної роботи підприємства у цілому або окремих його працівників (перш за все керівників і функціональних менеджерів). [4, с. 69].

Отже, фінансова безпека підприємства є комплексним поняттям і пов'язана не лише з внутрішнім станом самого підприємства, а й з впливом зовнішнього середовища, його суб'єктами, з якими підприємство вступає у взаємозв'язки. В цьому аспекті фінансова безпека повинна відобразити узгодженість, збалансованість інтересів підприємства та інтересів суб'єктів зовнішнього середовища.

Література

1. Каранина, Е. В.. Финансовая безопасность (на уровне государства, региона, организации, личности): монография / Е. В. Каранина. - Киров: ВятГУ, 2016.-240 с. 2016. Режим доступу: <https://economics.studio/finansistam/finansovaya-bezopasnost-predprivatny-ponyatie-89734.html>

2. Бланк И.А. Управление финансовой безопасностью предприятия / И.А. Бланк. – К.: Ольга: Ника-Центр, 2004. – 784с.

3. Григорова-Беренда Л. І. Зовнішньоекономічна безпека: сутність та загрози // Проблеми економіки. – 2010. – №2. – 90 с.

4. Дикий А.П. Економічна безпека суб'єкта господарювання: характеристика загроз // Вісник Житомирського державного технологічного університету / Серія: Економічні науки. – 2007. – № 1 (39) – 456 с.

Копоненко Г.І

старший викладач кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки

Войтко Ю.М.

*магістр кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київський національний університет технологій та дизайну*

МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Процес формування та забезпечення економічної безпеки, на даному етапі розвитку, стає більш актуальним, у зв'язку з тим, що підприємства функціонують в умовах агресивності зовнішнього й частково внутрішнього середовища. Стійкість функціонування підприємства, а саме захищеність його життєво важливих інтересів від внутрішніх і зовнішніх загроз, значною мірою залежить від механізму забезпечення економічної безпеки.

Проаналізувавши погляди окремих науковців на сутність поняття “економічна безпека підприємства”, автор погоджується з визначенням Зайченко В.В., що економічна безпека підприємства – це стан захищеності життєво важливих інтересів підприємства від внутрішніх і зовнішніх загроз (джерел небезпеки), який формується адміністрацією і колективом підприємства шляхом реалізації системи заходів правового, економічного, організаційного, інженерно-технічного і соціально-психологічного характеру [1, с. 411].

До головних цілей формування економічної безпеки підприємства належать:

- забезпечення фінансової стійкості та незалежності;
- досягнення лідерства в технологіях;
- забезпечення високого конкурентного статусу;
- підвищення ефективності менеджменту;
- оптимізація використання потенціалу підприємства;
- мінімізація руйнівного впливу зовнішнього середовища;
- забезпечення функціонування підприємства в межах правового поля;
- захист власної комерційної таємниці [2, с. 54].

Підприємство має проводити роботу із забезпечення максимальної безпеки основних функціональних складових своєї роботи для досягнення найбільш високого рівня економічної безпеки.

Аналіз літературних джерел дозволяє виділити наступні складові економічної безпеки підприємства: фінансова, інтелектуальна і кадрова, техніко-технологічна, політико-правова, інформаційна, екологічна, силова [1, с. 412].